روزنامهٔ رسمی کشور شاهنشاهی ایران

شامل : متن قوانین ـ تصویبنامه ها ـ صورت مفصل مذاکرات مجلس شورای ملی
سؤالات ـ اخبار رسمی ـ فرامین ـ انتصابات ـ آئین‌نامه‌ها ـ بخش‌نامه‌ها ـ آگهی‌های رسمی

سال اول ـ شمارهٔ ۹ | مدیر : سید محمد هاشمی | چهار شنبهٔ ۲ اسفند ماه ۳۲۳

دورهٔ چهاردهم قانونگذاری

شمارهٔ مسلسل ۱۳۶۵

مذاکرات مجلس

جلسه ۱۰۶

صورت‌مشروح مذاکرات مجلس روز سه‌شنبه اول‌اسفند ماه ۱۳۲۳

فهرست مطالب :

۱ـ صورت خلاصه جلسهٔ پیش ،
۲ـ مذاکره راجع بدستور ،
۳ـ طرح و تصویب لایحه دو دوازدهم هزینهٔ بهمن واسفند .
۴ـ تقدیم دوفقره لایحه ازطرف آقای نخست وزیر .
۵ـ موقع ودستورجلسه بعد ـ ختم جلسه ،

مجلس یك‌ساعت وسه‌ربع پیش‌از ظهر بریاست آقای سیدمحمد صادق‌طباطبائی تشکیل گردید، صورت‌مجلس‌روز یکشنبهٔ‌بیست ونهم بهمن‌ماه‌را آقای(طوسی)منشی بشرح زیرقرائت نمودند

۱ـ صورت خلاصه جلسهٔ پیش

مجلس یکساعت وسه‌ربع پیش‌ازظهر بریاست آقای دکترمعظمی نایب‌رئیس تشکیل وصورت‌جلسهٔ قبل قرائت وتصویب شد .

اسامی‌غائبین جلسه گذشته که ضمن صورت‌مجلس‌خوانده‌شده‌است:

غائبین با اجازه

آقایان: افخمی ـ روحی ـ ملایری ـ تهرانی .

غائبین بی اجازه

آقایان : صفوی ـ ذوالقدر ـ نقابت ـ اخوان ـ کفائی ـ رحیمیان ـ دولت‌آبادی ـ امیر ابراهیمی ـ منصف ـ بوشهری ـ سلطانی ـ دکترزنگنه ـ سید ضیاءالدین ـ فداکار ـ اکبر ـ سیف پور ـ تهرانچی خلعت بری ـ رضا تجدد ـ دکتر فلسفی .

دیر آمدهٔ با اجازه :

آقای کاظمی .

دیر آمدگان بی‌اجازه :

آقایان : مجد ـ پور رضا ـ صمصام .

آقای اردلان وزیردارائی لایحهٔ راجع باجازهٔ استرداد املاك عشایر و ایلات که قبلا تعویض شده بود تقدیم نمودند وبکمیسیون بودجه ارجاع گردید

چون تقاضای ورود در دستور شده و آقای فیروز آبادی مخالف بودند نسبت بورود در دستور اخذرأی شده‌تصویب وآقای کامبخش پیشنهادنمودند گزارش کمیسیون نظام راجع باصلاح قانون نظام وظیفه عمومی جزودستور شود ، آقای‌اردلان بااین‌پیشنهاد مخالف و گزارش کمیسیون دادگستری راجع بسر دفتران راکه در جلسهٔ قبل مطرح وشور در کلیات آن بعمل آمده بود مقدم میدانستند . بالاخره بپیشنهاد آقای کامبخش‌رأی گرفته شده رد وگزارش کمیسیون دادگستری راجع بسر دفتران مطرح وآقای صادقی پیشنهاد کفایت مذاکرات را درکلیات نموده وپس ازمخالفت آقای مهندس‌فریور بدواً بکفایت مذاکرات وسپس بورود درشور مواد اخذ رأی بعمل‌آمده هردوموضوع تصویب ودرماده اول آقای مهندس فریور بطور کلی با گزارش کمیسیون مخالف و آن را غیرضروری ومضرتشخیص داده و معتقد بودند تمام قسمتهای مندرجه در این گزارش ازقبیل صلاحیت علمی‌وعملی‌واخلاقی‌وتضمین وغیره در قوانین سابقه سردفتران پیش بینی شده و مورد اجرا هم قرار گرفته وباتصریح مادهٔ ۳۹ قانون سابق دائربتعلیق‌وجلب بمحاکمهٔ‌سردفتران از طرف وزیر دادگستری دیگر ضرورتی برای تنظیم این لایحه نبوده و پیش بینی مسؤلیت وتضامن وعطف بماسبق نمودن را صرفا برای تأمین حقوق عدهٔ از متنفذین میدانستند. آقای‌دکترعبده‌موافق‌ودر پاسخ بیانات آقای‌مهندس‌فریور درتأیید گزارش کمیسیون‌و لزوم‌تصویب‌آن وعدم تکافوء قوانین‌سابق‌برای‌تثبیت اعتبار اسناد و تناسب قانون پیشنهادی با مقتضیات زمان ولزوم تجدید نظر در صلاحیت علمی واخلاقی سردفتران وتقلیل عدهٔ دفاتر و ضرورت قیدمسؤلیت تضامنی برای جبران خسارات متضررین شرحی‌تقریر ضمنا برای حسن جریان امور معتقد به تفکیك دفتر املاك وتمرکزآن دربخشهای مختلفه شهرها وتعیین شرایط سنگین برای سردفتران و دخالت آنان در شورای عالی ثبت و دادگاه انتظامی سردفتران‌بوده وپس ازبیانات ایشان آقای هاشمی کفایت مذاکرات را پیشنهاد و با تذکار ضرورت تصویب گزارش کمیسیون برای صحت و قوت اعتبار اسناد رسمی بااین‌پیشنهاد پس‌ازمخالفت‌آقای فولادوندوتوضیحات ایشان اخذ رأی شده تصویب و آقای دکتر عبده پیشنهاد نمودند صلاحیت علمی سردفترانی که‌دارای دانشنامهٔ لیانس ببالا هستند محرز بوده وازاینجهت رسیدگی جدید نخواهد شد این پیشنهاد از طرف آقایان نبوی مخبر کمیسیون وعدل وزیردادگستری مورد قبول واقع وپنج فقره پیشنهاد دیگرازطرف آقایان: دکتر عبده ، اردلان ، لنکرانی ، مهندس فریور . وفرهودی قرائت وپس از توضیح آقایان پیشنهاد دهندگان و پاسخ آقای مخبر نسبت بهریك جداگانه اخذرأی شده هرپنج‌فقره‌رد. وآقای‌هدایت

- فهرست مندرجات

۱ ـ صورت مشروح مذاکرات صد و ششمین جلسهٔ‌مجلس‌شورای‌ملی صفحهٔ ۱ ـ ۶
۲ ـ قانون انجمن‌های کشاورزی‌صفحهٔ ۷
۳ ـ سئوالات آقایان نمایندگان صفحه ۸
۴ ـ اخبار مجلس صفحه ۸
۵ ـ لایحه دولت‌راجع به دودوازدهم بودجه
۶ ـ آگهی‌های رسمی وثبتی صفحهٔ ۹

● عین‌مذاکرات یکصد وششمین جلسه ازچهاردهمین دورهٔ قانونگذاری، ادارهٔ‌تدوین‌وتحریر صورت‌مجلس .

وزیر پیشه وهنر لایحهٔ تقدیمی کابینه اسبق را راجع بقانون کار مسترد و لایحه جدیدی بتبدیل یکفوریت تقدیم وفوریت آن پس ازمخالفت آقای فیروز آبادی و پاسخ آقای دکتر اعتبار مورد تصویب واقع وسه فقره پیشنهاد دیگر ازطرف آقایان مظفرزاده ومجدضیائی وحاذقی راجع باصلاح مادهٔ اول گزارش کمیسیون دادگستری مربوط بسر دفتران قرائت و پس از توضیح دو پیشنهاد اول رد وپیشنهاد اخیر مسترد گردید ،

آقای محمد طبا طبائی پیشنهاد نمودند تبصرهٔ مادهٔ اول بجای ماده ومادهٔ اول بجای تبصره قرار گیرد این پیشنهاد مورد قبول آقایان مخبر و وزیر دادگستری واقع وپیشنهاد دیگری ازطرف آقای عماد تربتی مشتمل بردوقسمت یکی راجع به‌انتخاب سر دفتران ازبین واجدین صلاحیت با منظور داشتن تقدم تاریخ خدمت سر دفتری ودیگری راجع به تجدید نظر احکام در محکمه انتظامی قرائت قسمت اول ازطرف آقایان مخبر ووزیر دادگستری مورد قبول واقع و تعیین تکلیف قسمت تجدید نظر در احکام شورایعالی‌ثبت بانضمام پیشنهاد آقای‌فرهودی راجع بهمین موضوع از لحاظ عدم کفایت عده برای اخذرای موکول بجلسه آتیه‌شده‌وچون‌پیشنهاد ختم جلسه‌شده بود جلسه آتیه بروز سه شنبه اول اسفند ماه سه ساعت‌بظهرموکول ودستور آن بقیهٔ دستور همین جلسه‌مقرر ومجلس‌نیم‌ساعت‌بعدازظهر ختم شد .

رئیس ـ آقای ساسان .

ساسان ـ قبل ازدستور .

رئیس ـ آقای مهندس فریور .

مهندس‌فریور ـ بنده در ذکر اسامی سر دفترانی که محکوم شده بودند یك اشتباهی کرده‌ام که مایلم تصحیح بشود . رکن الاسلام گفتم و حال آنکه رکن الاسلام نبوده است امین یا امین‌الاسلام بوده است‌که نمره محضرش راهم عرض کردم. رکن الاسلام حاج سید ابوالقاسم پسر آقای‌حاج سیدآقا مجتهد هستند که ازعلمای میرزهستند ومصابق‌اطلاعی که بنده دارم هروقت هم از طرف دولت در زمان مرحوم داور یابعد بایشان‌کاری تکلیف شده است‌از کثرت زهدوتقوی قبول‌نکردند واجتناب کردندتقاضا میکنم این تصحیح بشود .

رئیس ـ اصلاح میشود . اعتراض‌دیگری‌نیست (گفته‌شد‌ـ‌خیر) صورت مجلس تصویب شد .

۲ ـ مذاکره راجع بدستور

رئیس ـ چندنفر از آقایان نطق‌قبل ازدستور خواسته اند(نمایندگان ـ دستور)(دکتر کشاورز ـ بنده مخالفم) آقای‌دکتر کشاورزمخالف‌باورودددستور هستید؟بفرمائید .

دکتر کشاورز ـ معمولا اصرار درورودد دستور باید مستند بیك دلیلی باشد ودلیلش هم‌این باشدکه در دستور مطالب مهمی گذاشته شده باشد وآن مطالب هم درپیکی یادوجلسهٔ مجلس شورایملی باآخر برسد ومذاکراتش به‌نتیجه برسد ، درجلسات اخیر مجلس شورایملی مطالبی دردستور مطرح شد که ازهیچکدام‌نتیجه گرفته نشد وحتی یکی راهم‌نیمه کاره گذاشتند آقایان و بکار دیگری پرداختند . موضوع تفسیر بند ط ازماده شش مالیات بردرآمد زمان جنك را نصفه کاره گذاشتند و بقضیهٔ دیگر پرداختند بعد لایحه اصلاح سردفتران مطرح شد و آنرا هم تمام نکردند وتکلیف آنهم معلوم نیست و امروزهم مطلب دیگری را میخواهند مطرح کنند‌در اینصورت در دستور مطلب مهمی نیست و اگر هم باشد تمام نمیشود بنابراین اجازه بفرمائید بعضی‌از آقایان نمایندگان مطالب مهمی دارند بعرض مجلس شورایملی برسانند ، چون بعضی مطالب هست که اگر گفته نشود موقعش فوت میشود ودیگر نمیشود آن مطلب راگفت ودیر میشود این است‌که بنده از آقایان نمایندگان تقاضا میکنم اجازه بفرمایند اقلا سه چهار نفر از آقایان نمایندگان مطالب فوری و فوتی خودشان را بعرض مجلس برسانند یکی از آن مطالب موضوع عبدی‌است‌که همه ساله‌بمستخدمین جزء ادارات‌داده‌میشدوامسال گویاراجع‌باین‌قضیه‌تصمیم قاطعی‌اتخاذ نشده بنده معتقدم‌که این‌مطلب باید انجام بشودواین داده‌شود .

رئیس ـ آقای دهستانی .

دهستانی ـ آن چیزی‌که مبتلا به‌فعلی‌ماست وخیلی اهمیت دارد موضوع دو دوازدهم است ومن میخواهم از آقایان خواهش بکنم‌که این‌جزء‌دستور قرار داده شود و دیگر اینکه آقای وزیر بهداری مشغول سازمان هستند وهمهٔ‌آقایان به بهداشت محل انتخابیه‌خودشان‌علاقه‌مند هستندمن‌در ضمن‌این‌صحبت خواهش میکنم‌که‌آقای وزیر بهداری یك‌عملی بکنند که‌محل انتخابیه‌آقایان دراین‌سازمان ازحیث بهداری تأمین بشود یعنی بطور کلی مساوی‌باشد وبایدعموم آقایان هم‌موافقت بفرمایند نسبت‌باین موضوع‌طرح دو دوازدهم .

رئیس ـ رای میگیریم بورود دستور آقایانی که‌موافقند قیام فرمایند (اکثر قیام نمودند) تصویب شد . بعضی ازآقایان شفاهاً‌پیشنهاد میکنند‌که‌بودجه رادر دستور بگذاریم ، آقای‌وزیر بهداری‌فرمایشی دارید ؟

وزیر بهداری (آقای دکتر مالك)ـ بنده منتظر نبودم‌که‌آقای دهستانی‌بعدازآنکه بنده‌سازمان رابردم به کمیسیون ودر آنجا مطرح است وآقایان دیگرهم‌نظریاتی دارندقبل از اینکه سازمان تصویب بشوداینجا اظهاری بفرمایند چون هنوز سازمان تصویب نشده است ، ولی برای اینکه ایشان‌خیالشان آسوده بشود چند کلمه خدمت آقایان عرض میکنم ، وزارت بهداری آنچه ممکن است‌در تأمین بهداشت تمام ولایات کوشش میکند همانطورکه تابحال برای فرستادن دوا بولایات تاآن‌اندازه‌ای‌که مقدور بوده است ووسایل اجازه میدهد وبنگاه داروئی میفرستد وپست میبرد تااین اندازه کوشش کرده است بنده بیش ازاین نمیتوانستم برای اینکه تمام‌اختیاردست بنده نیست پستخانه باید ببرد ، خوب اگر تاخیربکند تقصیر بنده نیست (صحیح است) همچنین برای آبله کوبی ، چندین هزار نفر در ولایات آبله کوبی شده است کوشش شده است و این برای تأمین بهداشت اهالی ولایات بوده است همچنین‌برای معالجهٔ مردم اخیراً چندین درمانگاه سیار بولایات فرستاده شده است ، شانزده درمانگاه سیار فرستاده شده است و اینها طبیب، پزشکیار،دوا، واکسن و تمام وسایلی که لازمست همراهشان هست وبولایات برده‌اند ومردم هم خیلی اظهار رضایت میکنند ، اغلب تلگراف تشکر میفرستند، اغلب آقایانی که‌به‌محلهای انتخابیه‌شان اینها رفته است خودشان اظهار لطف و قدر دانی فرمودند (جمال امامی ـ به آذربایجان نرفته است) خواهد رفت تمام این آب‌وخاك‌وطن‌من‌است(احسنت) من‌اهل تمام این‌مملکت هستم و برای خدمتگذاری بتمام این‌مملکت حاضرم وبرای من‌آذربایجان‌وجای دیگر فرقی‌نمیکند (صحیح‌است‌ـ احسنت) ولی‌بعضی اشخاص مغرضی هستند‌که متأسفانه هر کار خوب را هر کس بکند انتقاد میکنند (صحیح است) وشاید گاهی‌هم چون منافع شخصی‌شان درکارهست این‌است که‌شدیداً انتقاد میکنند (صحیح است) این‌درمانگاه های سیاری که بولایات فرستاده شد و مردم ازش راضی هستند وآقایان هم اغلب اظهار خوشوقتی فرمودند این سبب شده است که بعضی از اشخاص بردارند درروزنامه‌ها واعلامیه هاشان تنقید بکنند و بگویند دکتر لقمان‌الملك دارد تظاهر میکندامن چه‌تظاهری دارم بکنم ! (یمین‌اسفندیاری ـ شمابکنید این تظاهر خوب است) تظاهرمن نمیکنم ومن‌برای تظاهر نیامدم اگربرای تظاهر آمده بودم بایستی ازصبح تا غروب توی روزنامه ها مقاله بنویسم خیر بنده میبینم‌که اینها چیزی نیست ومن اصلا روزنامه نمیخوانم واگر هم بخوانم خیلی کم ونادر،پس برای تظاهر نبوده‌است‌ومن‌عقیده‌ام‌این‌است‌که‌خدمت بکشور است‌وباید‌بشود(صحیح‌است)ومن‌ازوقتی‌بوزارت‌بهداری رفته‌ام‌تمام کوشش‌من این‌بوده‌وخواهدبود‌که‌به‌بهداشت اهالی‌ولایات ودهستانهاخدمت بکنم زیرااین‌دهقانان واین کارگران‌که درولایات کارمیکنند درسایهٔ‌زحمت آنها است‌که ما میتوانیم‌اینجا زندگی کنیم(احسنت) آنهـا راباید مامعالجه کنیم. گفته اند لقمان الملك خودش چرا نرفت بسیاری بنده خواهم رفت ولی‌من اگر وزیری‌باشم‌که همیشه‌بسیاری بروم کاروزارتخانه را کی بچرخانند ؟ (نبوی ـ باین‌حرفها اهمیت ندهید) درهرحال بنده برای خدمتگذاری آمده‌ام وبموجب رای اعتماد وانتخاب آقایان آمده ام وتاروزی هم‌که باشم خدمت خواهم کرد ، وطنم بمن همه چیز داده است من هم ا روز هرچه دارم به‌وطنم خواهم داد (احسنت) وچیزی‌که آقای دهستانی فرموده اند این است‌که تأمین نظر نمایندگان محترم راجع بمامور بهداری ولایات بشود بنده حاضرم هر کدام آقایان امری فرمایشی دارند که ازعهدهٔ بنده ساخته است تشریف بیاورند صورت احتیاجاتشان‌را بدهند ومن هم درحدودی‌که در اختیارمن است کوشش خواهم کرد ودرست خواهم کرد کارهاشان را ، هیچوقت مضایقه نکرده‌ام حالا هم با کمال خوشوقتی حاضرم خدمت بکنم .

رئیس ـ پیشنهاد آقای فرهودی ،

پیشنهاد میکنم لایحه دودوازدهم دربودجه اول جزء دستور باشد .

رئیس ـ آقای فرهودی .

فرهودی ـ توضیح پیشنهاد بنده ساده است برای‌اینکه امروزروز اول‌اسفند است وحقوق‌ادارات پرداخت نشده است ولایحه وزارت دادگستری‌هم‌که جزء دستوراست‌مباحثاتش زیاداست‌پیشنهادات‌زیادی درماده اول مانده ودرماده‌دوم‌هم ممکن‌است‌مباحثات زیادی بشود این‌بودکه بنده پیشنهاد کردم لایحه‌دو دوازدهم اول جزء دستور باشد وبعد اگر وقت پیدا کردیم به‌آن‌هم میپردازیم .

رئیس ـ آقای مسعودی .

جواد مسعودی ـ نه بنده و نه هیچیك از آقایان البته مخالف‌نیستیم باپرداخت‌حقوق کارمندان دولت ولی چیزی‌که هست ازنظر اصول بنده مخالفم باتغییردستور الان‌چهار پنج‌جلسه است‌که‌یك‌موضوعی دردستور گذاشته میشود وهرروز وقت مجلس تلف شده‌است‌وبه‌محض‌اینکه‌خواستیم‌دستور را اجرا کنیم عوض کرده‌اند(فرهودی‌ـ این‌تغییر نیست،پیشنهاده‌من‌این است‌که این مقدم گذاشته‌شود)اجازه‌بفرمائید‌چندجلسه آمدیم تفسیربند ط ازماده‌شش‌قانون مالیات‌بردرآمد را مطرح کردیم ووقت مجلس‌را تلف کردیم بعد هم راجع به‌آقای تدین صحبت کردیم آنجاهم یك جلسه وقتمان تلف شد جلسهٔ‌بعد گفتیم گزارش کمیسیون دادگستری مطرح شود درآن هم‌ـ چهار ساعت وقت مجلس راتلف کردیم‌بالاخره هم‌به‌نتیجه‌نرسیدیم (یمین اسفندیاری ـ الان‌هم‌وقت تلف میکنیم)اجازه میفرمائید خوب است که آقایان مباحثات راکمتر بکنندکه کاری درمجلس انجام بشود ونتیجه گرفته شود حالا امروز هم‌ممکن است‌این‌لایحه مطرح‌شود اینقدر پیشنهاد داده میشودکه بجائی نخواهدرسید

رئیس ـ آقای‌مخبر فرهمندهم‌نظیر همین‌پیشنهاد را کرده‌اند آقایانیکه‌باپیشنهاد آقای‌فرهودی‌موافقند قیام فرمایند(اکثر برخاستند)تصویب شد. لایحه‌ای دو دوازدهم مطرح است گزارش کمیسیون بودجه قرائت میشود ،

لایحهٔ شمارهٔ ۳۰۷۲۷ دولت راجع باعتبار دودوازدهم هزینهٔ‌مملکتی برای دوماههٔ بهمن واسفند ۱۳۲۳ درکمیسیون بودجه باحضور آقای‌وزیردارائی

وسایرآقایان وزراء مطرح نظر باینکه ماه دهم‌سال بپایان رسیده وهزینهٔ ضروری کشور وهمچنین‌حقوق کارمندان‌دولت باید‌پرداخت شود لذاکمیسیون‌برای تسریع در تصویب این لایحه فعلا گزارش دو مادهٔ اول آنرا تقدیم مجلس شورای ملی مینماید‌که مورد تصویب واقع و البته گزارش بقیهٔ مواد لایحهٔ مزبور هم با اصلاحاتی که در نظرگرفته شده است تقدیم خواهد شد .

مادهٔ‌اول ـ وزارت دارائی اجازه داده‌میشود کلیهٔ حقوق و هزینه های مستمر وغیر مستمر دوماههٔ بهمن واسفند ماه ۱۳۲۳ را برطبق مادهٔ اول‌قانون مصوب ۳۰ آذرماه ۱۳۲۳ پرداخت نماید.

پرداختهای مزبو طبق قانون بودجهٔ۱۳۲۲ و آنقسمت از قانون متمم بودجهٔ همانسال‌که بتصویب رسیده وقانون‌متمم بودجهٔ سال۱۳۲۱ وهمچنین‌قانون وآئین نامه‌های کمك کارمندان‌دولت بعمل‌خواهدآمد.

تبصره ـ میزان اعتبار ماهیانه‌حقوق۱۳۲۳ پاسبانان وسرپاسبانان بارعایت‌اضافه حقوقی که برطبق تبصرهٔ یك مادهٔ واحدهٔ مصوب ۵ تیرماه ۱۳۲۲داده شده ،مأخذ اسفند ماه ۱۳۲۳ خواهد بود،

مادهٔ‌دوم ـ وزارت دارائی مجاز است‌نصف دیگر اضافه اعتبار مادهٔ ۳ قسمت‌کارگزینی (مربوط بمستخدمین خارجی‌که قانون استخدام آنها ازمجلس شورای ملی گذشته است) منظور در بودجه های تفصیلی‌سال ۱۳۲۳وزارت خانه‌هاوادارات وبنگاه‌های دولتی‌را (که نصف آن بموجب مادهٔ دوم قانون‌پنجم بهمن ۱۳۲۳تصویب شده)پرداخت نماید.

رئیس ـ مذاکره درکلیات لایحه است آقای امیر تیمورمخالفید؟بفرمائید ،

امیرتیمور ـ مطالب بنده خیلی‌باختصاربعرض آقایان‌خواهد رسیدواگر آقایان محترم توجه‌بیشتری دراستماع بفرمایندتصور میکنم خالی ازفایده‌نخواهد بود . به قانون اساسی که مراجعه میکنم می بینم مهمترین وظیفه ای‌که قانون‌اساسی برای مبعوثین و نمایندگان ملت درنظرگرفته وبآنها اعلام داشته‌دقت وتوجه‌ورسیدگی لازم در جمع وخرج بودجهٔ‌مملکت است باین معنی‌که قانون اساسی بنمایندگان ملت گفته است‌که شما باید توجه بکنید درهرسالی‌چه از مردم گرفته میشود وبچه کیفیت برای‌آنها خرج‌میشود وآنچه‌که خرج‌میشود باید در درجهٔ اول برای‌مصالح خود مردم باشد ، در این دوره با جدیتی‌که رفقا و اعضاء محترم کمیسیون بودجه بعمل آورده اند که بودجه های تفصیلی را برای توجه واستحضارآقایان نمایندگان به مجلس تقدیم‌کنند، بجهاتی‌که از بحث بنده دراین جلسه خارج است موفق نشدند ولاعلاج برای اینکه چرخهای مملکت ازگردش نیفتد بودجه بصورت دو دوازدهم برای تصویب تقدیم مجلس شده است وتصور میکنم بامهٔ جدیتی‌که اعضاء‌کمیسیون بودجه ودولت‌هم داشته باشد سال آتیه هم این‌توفیق برای دولت فراهم نشود ، (وزیردارائی‌ـ چرا؟) ... من تصور می‌کنم ولی امیدوارم که انشاءالله‌بشود. حالا که بجهاتی که از بحث امروز خارج است موفق‌نشدندبودجه های جزء رابه مجلس تقدیم‌بدارند که نمایندگان‌ملت ازدر آمد مملکت و کیفیت مخارج آن کاملا استحضار حاصل کنند ، عیب ندارد‌که‌بطور کلی از وضعیت‌مالی مملکت یعنی‌وضعیت مالی‌دولت مطلع بشوند و عرایضی را که من میخواهم بعرض برسانم‌فقط‌از این‌نظر است که‌میخواهم توجه‌نمایندگان بوضعیت مالی دولت متوجه و معطوف شودو برای جلب این توجه باید بدواً یك مقایسه و سنجشی بین گذشته و حال بشود ، ما خیلی بگذشته دورنمیرویم درسال۱۳۰۶ کهنگاه میکنیم بجمع و خرج‌مملکت و بودجه تصویبی می بینیم جمع عواید این مملکت در سال ۱۳۰۶ که‌ازتصویب مجلس گذشته است ۲۵۸۰۲۵۸۰۰ ریال بوده است جمع عواید یعنی ۲۵ میلیون‌تومان کل در آمد کشور شاهنشاهی‌ایران درسال ۱۳۰۶ بوده است و مخارج همان سال هم ۲۴۱۵۴۰۰۰ وخورده تومان بوده و ازسنه۱۳۰۶ تا سال۱۳۲۰همه سال بودجه در حال ترقی وارتقاء بوده ومصادف با ارقام حیرت آور و شگفت‌انگیزی می شویم که هرسال‌یك برابر ببودجه مملکت نسبت بسال قبل اضافه شده است ، چرا ؟ برای اینکه سعی شده بود بنیه و قوه مالی کشور ترقی پیدا کند که درسایه‌ترقی‌بنیه مالی کشور بودجه مملکت و بودجهٔ دولت‌هم‌افزایش حاصل‌کند و این توجه بجائی‌میرسد که در سال ۱۳۲۰ یعنی در فاصله ۱۴ سال‌از سال ۱۳۰۶ تاسال ۱۳۲۰ ما می‌بینیم بودجهٔ ۲۵میلیون تومانی‌درسال۱۳۲۰رقمش‌میرسد به ۳۶۱۳۷۶۸۷۱ تومان که حقیقة وقتی که خوب مطالعه بفرمائید باین نتیجه‌میرسید که شاید در کمتر کشوری نسبت‌بخودش مانند ایران یك چنین ترقی در زندگانی عمومی و درارتقاء وضع مالی‌مملکت‌پیدا شده است (تیمورتاش خبر تظاهر بوده است)... اجازه میدهید آقا بعد شما وقت دارید اجازه دارید ممکن است این جا تشریف بیاورید .من‌بیاناتم نه ازنظرتعریف اشخاص است ونه از نظر تقبیح اشخاص است من خودم را بزرگتراز این میدانم که از اشخاص این جاتقبیح بکنم‌یاتعریف کنم شان من نیست و درمدت این ۲۰ سال که بنده در مجلس‌شورای‌ملی هستم هیچوقت تظاهرنکرده‌ام و در این مورد بخصوص هم مثل پارهٔ موارد دیگر اشتباه فرموده اید (اردلان ـ ایشان نظرشان بشما نبود) این عرایض من فقط از نقطهٔ نظر این است که آقایان نمایندگان مجلس بوضعیت مالی مملکت‌از نظر اهمیتی که دارد آگاه بشوند و الا اگر اجازه نمیدهیدبنده عرضی ندارم میروم کنار من‌اهل‌تظاهر نیستم و بهیچوجه هم هیچوقت نظر تظاهرنداشته ام خواستم‌بدانید‌که من چکاره هستم (یکی‌ازنمایندگان سوء تفاهم است) در سال۱۳۲۰ بودجه ما بطوری که عرض کردم به ۳۶۱ میلیون تومان رسیده بود یعنی فاصلهٔ از ۱۳۰۶ تا ۱۳۲۰ در این چهارده‌سال از ۲۵ میلیون تومان به ۳۶۱ میلیون تومان ارتقاء پیدا کرده است و شایددر کمتر کشوری مانندایران یك چنین ترقی نصیب او شده باشد (فرهودی ـ این بودجهٔ غیر از شهرداری ها است؟) ... البته غیر از شهرداریها است درضمن این ارتقائی که نصیب‌بودجهٔ کشور شده‌است دولت موفق‌بایجاد یك مؤسسات‌بسیار سودمند و مفیدی هم درطی تمام این سنوات شده که ازآن جمله شاید درطی این مدت هزاران کیلومتر دراین مملکت راه شوسه شده وساخته شده و قبل از آن مدت‌شما یك کیلو متر راه نداشتیدهزاران کیلو متر راه آهن کشیده شده . شاید صد ها هزار پل با آخرین متد و اسلوب در این مملکت ساخته شده است‌هزاران‌مدرسه، دبستان‌ودبیرستان‌درطهران‌ودر ولایات ایجادشده است‌و همچنین‌موسسات مهم‌دیگری که نصیب این مملکت یکی بعد از دیگری شده به وسیله همین بودجه بوده است که هرچه گرفته میشده است برای عمران و آبادی این کشور خرج میشده است‌نه اینکه خرج حقوق بشودکه‌ازیك جائی بگیرند و بجیب اشخاص دیگر برود این پول ها تماما برای عمران و آبادی کشور صرف شده‌است ، از ۱۳۲۰ اگر چه‌در وضع سیاسی این مملکت تغییری روی‌داده اما در سیستم‌مالی مملکت بهیچوجه فرقی پیدا نشده است واگر همان رویه را دولت هائی که زمام کاررا دردست گرفته وخودشان‌را مسئول مملکت میدانستند برای حفظ حقوق مملکت پیش گرفته بودند این‌ترقی مالی بهمین طور ارتقاء پیدا میکردوتا الان هم قوس صعودی خودش را طی میکرد و بیك رقم هنگفت می رسید که‌الان‌عرض میکنم(ساسان ـ هزاران خانواده ازبین رفتندتااین پولها گرفته شد) .(دکتر کشاورز آقا این‌تئوری غلط است) ... آقای دکتر کشاورز تصدیق میفرمائید هروقت جنابعالی فرمایشی‌میفرمائید من سرا پاگوش هستم و بفرمایشات جنابعالی توجه‌می کنم . (دکتر کشاورز ـ عرض کردم این تئوری غلط است این را نفرمائید) ... فرض بفرمائید تئوری بنده غلط ولی مانند سایر تئوریهای غلط جناب عالی است (دکتر کشاورز ـ من تئوری غلط ندارم) ... اجازه بفرمائید تا به نتیجه برسیم در سال ۱۳۲۰ ما علاوه‌برمؤسساتی که‌عرض کردم موجودی بسیارمهمی هم در کشور داشتیم که عبارت از هزاران تن آهن و هزاران تن سیمان برای کارخانجاتی که ایجاد کرده بودیم مواداولیه برای یکسال و دو سال آنها تهیه‌در ودسترس کارخانجات بود، در قسمت ارتش‌تجهیزات یکی دوساله‌ای‌بنحوانم‌واکمل‌برای‌یك‌ارتش‌نیرومندی موجود بود از لباس و غیر لباس و همچنین اشیاء دیگر (انکرانی ـ شما دارید بامات میجنگید)اجازه فرمائید آقا عرض کنم تمام اینها قابل تبدیل به پول بود که‌اگر درسال ۱۳۲۰ به پول تبدیل شده بود یك سرمایهٔ هنگفتی‌ویك‌رزروفوق‌العاده‌ای‌برای‌مملکت‌بود

انکرانیـ آقا اینها چه فرمایشی‌است‌میکنید؟

امیرتیمورـ خطاب‌بآقای رئیس این‌ازوظایف جنابعالی است‌که یك محیط آرامی تهیه بفرمائید‌که من بتوانم بمذاکراتم ادامه دهم. آقای انکرانی‌اگر دودقیقه تامل بفرمائید‌که من عرایضم را عرض بکنم شمابه‌مقصودتان میرسید وخودتان‌تصدیق‌خواهید‌کرد

انکرانیـ آقااینها چه ربطی به بودجه دارد ، حالا معلوم شد‌که جنابعالی ازچه نظر بابنده‌مخالفید

امیرتیمور ـ بلی بنده صراحة عرض میکنم باآقامخالفم وشما اتخاذ سند بفرمائید

(انکرانی‌ـ‌ملت‌ایران شمارا تنبیه‌خواهد کرد)...

از ۱۳۲۰ باین طرف دولت ها بجای اینکه باصلاح مملکت‌بهمان‌روش‌ووظیفه‌ایکه‌بوده‌است‌توجه‌معطوف بدارند،یك‌مرتبه‌مملکت‌راموا‌جه‌بایك کسر در آمدی قلمداد کردنداولین ضربتی که باین‌مملکت‌وارد شداین‌بود که طبق لایحه ایکه بمجلس تقدیم شد و از تصویب گذراندندذخیره مملکتی که میلیون هالیره‌برای‌ذخیره مملکت‌تهیه شده بود گرفتندو درسال ۱۳۲۰ بمصرف رساندند وازآن سال ببعد علاوه بروجوهی که ازدست رفت یك رقمی هم درسال۱۳۲۰ که بطوریکه بنده شنیدم شاید درحدود ۴۰ میلیون تومان‌یاکمتربود از اعلیحضرت‌همایونی‌وزارت دارائی بعنوان‌استقراض گرفت وعواید فقط هم ازصورت ذخیره خارج‌وجزء عوایدمستمرقرار گرفت وبمصرف رسید و ذخیره ای برای ماباقی نماند که‌شاید سالیانه درحدود چهل‌وهفت میلیون‌تومان میشد .

ساسان ـ آیا این‌پول را اعلیحضرت ازاموال موروثی شان دادند؟

امیرتیمور ـ خیرآقای ساسان ازاموال‌شخصی جنابعالی بود دادند .

ساسان ـ به بینید پانزده‌میلیون جامعه‌ایرانی چطورقضاوت میکنند ؟

هاشمی - این چه قسم مجلسی است ؟ نسبت بشاه مملکت نباید توهین نمود.

بعضی از نمایندگان - (با همهمه کسی توهین ننمود)(زنك ممتد رئیس)

لنکرانی - آنا چرا حق کشی میکنید کی بشاه اهانت کرد ؟

هاشمی - همه بهم اهانت میکنید دیگر بشاه مملکت چکاردارید ؟

(زنك ممتد رئیس)

لنکرانی- آقایان چکارداند آقای طباطبائی چرا جلوگیری نمیکنید

رئیس - آقااجازه بدهیدحرفشان رابزنند

امیر تیمور - ... علاوه براین ارقام که عرض کردم کارخانجاتی هم که در این مملکت تاسیس شده بود بهره برداری آنها شروع شده بود عواید این کارخانجات هم بدست آمد کارخانجات این مملکت صدی بیست وپنج آن متعلق بمردم وصدی هفتاد و پنج مجموع این کارخانجات ملك دولت ومتعلق بدولت است وبطور کلی این کارخانجات که تاسیس شده بود از سنهٔ ۱۳۲۰ ببعد عواید آنها بدست آمد که خود این هم یك مبلغ مهمی عایدات برای مملکت بود که اگر از نقطهٔ نظر واسع و حقیقت عوائد کا خانجات اگر درست جمع آوری شده بود از درآمد های مالیاتی و عوائد دولت باید افزون شود غیر از عواید کارخانجات رقم دیگری هم که بعواید دولت اضافه شد و بدست دولت آمد باید عایدات املاك اختصاصی رامحسوب داشت بطوریکه گفته میشوداملاك اختصاصی تاشهریور ۱۳۲۰ درحدودسالی ۳۵ الی ۴۰ میلیون تومان عوایدش بوده حداقل و این عواید باگندم سعر ده تومان باین مبلغ بوده است و وقتی که ترقی اجناس درنظر گرفته شود یعنی گندم صد تومان جای گندم ۱۰ تومان آمد عواید املاك هم بهمان نسبت ترقی کرده باین معنی که اگر املاك اختصاصی تا سال ۱۳۲۰ سالی بین ۳۵ الی ۴۰ میلیون تومان عایدات داشته درسال ۱۳۲۰ خودبخود این ۳۵ میلیون بسیصد و پنجاه میلیون تومان باید ارتقاء پیدا کند بواسطه ترقی نرخ اجناس این یك حساب روشنی است که از آن تخلف نمیشود کرد و غیر از املاك اختصاصی یك عواید فوق العادهٔ دیگر هم نصیب دولت شده وآن اضافه تاکسی است که دولت از قیمت اجناس انحصاری از قبیل توتون - تنباکو و سیگار کرده‌اند وعواید این مؤسسه هم درسال تقریباً به ۱۲۰ میلیون تومان رسیده و از همهٔ اینها مهمتر اجناس انحصاری دیگری است که بدست دولت آمد یعنی در انحصار دولت قرار گرفت از قبیل قند و چای و قماش - مصرف قند و شکر در سنوات عادی در تمام کشور ایران بین ۱۱۰ هزار الی ۱۲۰ هزار تن بود لیکن بواسطهٔ جنك و صرفه جوئی در سهمیه ای که خاور میانه برای کشور ایران تعیین کرد این طور حساب کرده بودند که ۲۵ میلیون تن قند و شکر محصول کارخانجات داخلی کشور است

بعضی ازنمایندگان- بیست وپنج هزار تن آقا.

امیر تیمور - به بخشید بیست وپنج هزار تن و قریب بیست هزار تن هم قرار شد که صرفه جوئی بکنیم الباقی شصت هزار تن راکمبته خاور میانه در هرسال متعهد شد از قند و چای تسلیم دولت ایران بکند و از قرار تنی ۳۵ لیره پول این را از دولت گرفتند که ازقرار کیلوئی (۴/۷۰۰ قران) یا چهار ریال و ۷۰ دینار بحساب جدید پول این میشود که دولت داده است و برای دولت این مبلغ تمام شده حالا ما می گیریم حد اکثر کیلوئی ۵ قران قیمت قند میشود که کمیتهٔ خاور میانه تحویل دولت ایران داده است مقدارش هم ۶۰ هزار تن است که ازقرار هر کیلوئی ۵ قران حداکثر خرید دولت را حساب بکنیم آنوقت خود دولت فروش کرده است هر کیلوئی تقریبا ۲ تومان یا ۱۹ قران خود آقایان میدانند که قند و شکر را با این کوپن ها از قرار کیلوئی ۱۹ الی بیست ریال فروش میکنندو تفاوت در هر کیلو ۱۵ ریال است و از بابت ۶۰ هزار تن مجموع عایدات دولت می شود بحساب دقیق ۹۰ میلیون تومان در صورتیکه این قند و شکر راهمانطور که عرض کردم کیلوئی دو تومان یا ۱۹ ریال خود دولت فروش کرده است ولی مطالب دیگر هم این است که یك قسمت از این قند وشکرها هم از دست دولت خارج شد بطور قاچاق و در توی بازار سیاه هرسه کیلو ۵۰ تومان بفروش رسید و از این بابت هم اگر بخواهیم حساب بکنیم ازاین طریق هم هزار ها میلیون تومان سوء استفاده شده و این سوء استفاده هائی که در بازار سیاه شده همه ازطریق قاچاق بوده است وعلت آن هم این بوده است که دولت هنوز نتوانسته است امر توزیع اجناس انحصاری را تنظیم بکند و آنچه که بکف دولت آمده بود ازش سرقت کردند و قاچاق کردند و آمده به بازار سیاه و این طور وضع زندگی مردم این کشور را بوضعی که می بینید دیوانه وار بالا برد و این فقط در اثر عدم قدرت و عدم توانائی دولت در تنظیم امر توزیع قند و شکر و چای و قماش و سایر اجناس انحصاری بود که دولت نتوانست آن ها را در انبار خود نگاه‌بدارد رفت به بازار سیاه و تصدیق بفرمائید این قند و شکری هم که الان در توی بازار معامله میشود از همان ها است و الا راه بازارهای خارجه براسطه جنك غالباً برای این کشور مسدود بوده است و نمیآمده است و اینها تمام مال دولت بوده است که بعناوین‌مختلفه از انبار خارج‌شده وباین قیمت گراف‌بفروش میرسد وسوء استفاده‌میشود درهرحال بنده دیگردراین‌باب بحثی نمیکنم و بطور خلاصه عرض میکنم که اگر دولت از قرار همان کیلوئی دوتومان هم فروش کرده باشد تفاوت قیمت ۵ قران تا دو تومان درهر کیلو بالنسبه به ۶۰ هزار تن بحساب دقیق ۹۰ میلیون تومان میشود که‌عاید دولت‌شده‌است‌غیرازقند کشورچائی‌هم (۱۲ میلیون) بسته چائی معین شده بود یعنی ۶ هزار تن که ۱۲ میلیون‌بسته‌میشد که سهمیه ما از کمیته خاور میانه‌بود که درواقع۶ هزار تن‌میآمد واگرقیمت هربسته‌چائی‌را حداکثر ۷قران‌حساب‌بکنیم‌که‌برای‌دولت‌خریداری کرده است دربازار دولت همان‌بسته‌را بشش تومان فروش کرده (درصورتیکه نرخ آزادش ۲۵ تومان بوده است)و این تفاوت ۱۲ میلیون بسته همه از قرار ۷ قران‌تا ۶ تومان که‌دولت فروش کرده است از هر بسته ای ۵۳ قران نفع خالص عاید دولت شده‌است که عواید خالص دولت از این بابت هم‌شصت‌میلیون و خورده ای درهر سال‌میشودغیر ازقند وچای‌آمدیم سر قماش ، قماشی‌که برای ایران در نظر گرفته شده بود در سال احتیاجات مارا از نقطهٔ نظر هر سری ۱۰ متر پارچه برای ۱۲ میلیون نفر ۱۲۰ میلیون مترپارچه درنظر گرفته بودند روی حساب خودشان در کمیتهٔ خاور میانه آنها حساب کرده بودند که ۴۰میلیون‌متر محصول کارخانجات‌داخلی ما است و ۸۰میلیون‌متر کم بود ماست و موافقت کردند که‌این ۸۰میلیون‌متر پارچهٔ کم‌بودرا بمابدهند و هرسال قرار بوده است تحویل بدهند آنها هم‌از قرار متری حداکثر آنچه‌که بدولت داده شده از یك تومان تجاوز نکرده است و دولت هم همان پارچه را ازقرار متری‌سه تومان فروخته این‌حساب سر راست‌هم ازاین ۸۰ میلیون مترپارچه در هر سالی ۱۶۰ میلیون تومان عایدات خالص بهره و فایده دولت شده است ، بنابراین ۱۶۰میلیون‌تومان از بابت پارچه بشکلی که عرض میکنم قریب ۹۰ میلیون تومان از بابت قندوشکر(هاشمی-۸۰میلیون متر ؟)...و ۶۰ میلیون و خورده‌ای از این بابت چای هرسال عاید خالص دولت بوده است که بررقم جمع باید علاوه شود واگر روی این‌حسابیکه بنده عرض‌میکنم از شوریور باین طرف‌دقت شایسته‌ای درجمع آوری عوایداین کشورمیشدیقین‌دارم که‌جمع عواید شمادرهرسال (۱۵۰۰) میلیون تومان‌تجاوز میکرد و متاسفانه بایك چنین عایداتی وبایك چنین مبالغی‌که بنده‌اجمال و اختصار آن را بعرض‌رسانیدم دولت های ما همه‌ساله خودشان را مواجه با کسر بودجه نشان داده و کاررا بجائی رساندند که دارد تمام‌عرایضهاوچرخهای‌مملکت ازگردش خارج‌میشود و بنده اطلاع دارم که ازچندین ماه پیش باینطرف برای‌مخارج‌عادی متوسل بقرض شده اند و شایددر حدود ۲۰۰میلیون‌تومان ازبانك ملی‌قرض گرفته‌اند و بعلاوه مبلغی بعنوان مساعده برخلاف قانون از عواید نفت جنوب پرداخت شده است همان بودکه آقای دکتر مصدق هم یك‌مرتبه اینجا گفتند و یك مقداری هم‌برای فرع آن دادند و برخلاف‌قانون بوده و اینها نشان میدهد که‌نه تنها مال این مملکت را بردند بلکه مملکت راهم دچار یك‌چنین وضعیت سخت مالی کرده اند که‌برای گرداندن چرخ های خودش محتاج‌باستقراض شده است (فریور-عواید راه آهن راهم گرفته اند) چهل میلیون تومان عوایدراه آهن راهم برخلاف قانون که فقط باید صرف محل خودش بشود و در آنجا متمرکز باشد ، در آنجا صرف بشود آن‌راهم برده اندجزو عواید دولتی و خرج کرده اند و شما در خزینه مملکتی دیگر پولی موجود ندارید و تمام چرخها و عراده های این مملکت از گردش افتاده و بهمین جهت است که‌من لازم دانستم که‌این‌مطالب رابعرض آقایان برسانم و نسبت بوضعیت مالی دولت صراحة اعلام خطر کنم خیال میکنم که اگر یك توجه اساسی دولت نکند وحقیقة روی رقم و واقع چشم زیاندازد بکلی این مملکت چرخ هایش از گردش خواهد افتاد و تمام این اصلاحاتی راهم که دراین چند ساله درست کرده اند یکی بعد از دیگری‌از بین میرود وجز نتیجهٔ بدبختی چیز دیگری برای‌ما باقی نمیماند(صحیح است) ومریك ازاین‌اظهارات بنده هم‌اگرچنانچه مورد تکذیب آقایان‌نمایندگان باشدبیایندوتکذیب کنند واینها رابارقم‌عرض کردم‌و یك عده اشخاص تصور میکردند که من یك غرض خاصی بدکتر میلسپو دارم بلی من غرض خاصی نسبت بمملکت خودم و برای اصلاحات مملکتم‌دارم و متوجه بودم که‌یك خطر مالی برای مملکت پیش میآیدومتوجه‌بودم‌که‌دکتر میلسپو از عهدهٔ انجام‌این خدمت برنمیآید گفتم ازهر کجای‌ضرر جلوگیری‌شود منفعت است ،

وهرچه زودتر لازم است که‌او برود و حقیقة

مطالبی راکه درموقع بحث درپروگرام دولت بعرض رساندم‌که حاضر هستم‌اثبات کنم که‌ضرر وخسارت این شخص بمالیهٔ مملکت ایران بیش از دو هزار میلیون‌تومان‌است حالاهم عرض میکنم که‌اگرمجلس شورای ملی این ماموریت را بنده بدهید حاضرم ثابت کنم و معتقدم این است که بزرگترین ضربت های مالی و اقتصادی را دکتر میلسپو بپیکر این مملکت‌وارد کرده‌است . درهرحال‌دولت ایران‌متحمل یك ضررهای هنگفتی متاسفانه‌بواسطهٔ‌جهل‌متعهدیان خودش شده است و حالا ازهرجای‌ضرر راکه‌بگیرند منفعت‌است‌و ازآقای وزیر دارائی که امروز زمام امور مالی این مملکت را دردست گرفته اند وامور مالی مملکت حکم شریانات حیاتی مملکت‌را دارد استدعا میکنم توجه بفرمایندکه این خرابیها اصلاح شود و وضع مالی مملکت روبهبودی‌برود

رئیس - آقای تیموراش میخواهندرفع‌سوء تفاهم بکنند بفرمائید ،

تیموراش - البته منظور بنده جواب آقای امیرتیمور نیست‌ازلحاظ مطالبی‌که ایرادفرمودند دربارهٔ بودجه فقط منظور بنده توضیح یك مطلبی بودکه اسباب سوء تفاهم شد ، در موقعی که آقای امیرتیمور فرمودندکه در سال ۱۳۱۹ بودجه کشور ۳۶۱میلیون تومان‌بوده است بنده عرض کردم‌تظاهر شده است و منظور من از این کلام نسبت بیانات آقای امیرتیمور نبود (امیرتیمور -تشکر میکنم) البته کسی‌که می‌آید اینجا پشت تریبون صحبت‌می کند شخصیت‌خودش درگفتارش منحل‌است وبالاخره آن‌چیزی که‌میگویدآن مطلب‌ورد نظر است و با شخصیت خودش‌ممکن است در خارج توافق نظر کاملی نداشته باشد آن مطلبی است علیحده . آنچه که بنده عرض کردم مربوط ببودجه سال ۱۳۱۹ بود که فرمودند رقم بودجه در آن سال به۳۶۱میلیون تومان رسیده بود این‌را خواستم عرض کنم و حالا هم مؤکداً عرض میکنم که تظاهر بوده است برای اینکه برای هیچ کشوری مقدور نیست که درظرف چند سال ، ده سال ، دوازده سال از ۲۵ میلیون تومان که‌خودشان‌استنادفرمودندبه۳۶۱میلیون‌تومان بودجه شان را ترقی بدهند و مسلما این ساختگی بوده است نمیخواهم بگویم که‌رقم ساختگی‌بوده‌است ولی باوسع مالی‌جامعه تطبیق نمیکرده است(صحیح است) این هیچ تردید ندارد بهترین دلیل این است‌که من چند سال در دهات زندگی کردم و زندگی روزمره کردم نه تنها خورد و خوراك و پوشاك دهاتی‌ها را دیده ام شاید خودم هم تقریبا همانطور میپوشیدم قبل از این جریانات هر مرد ایرانی ، هر مرد دهاتی سکه‌ای ، پارچه‌ای ، زیوری اسبی ، مالی داشت‌که الان آن ثروت ملی یعنی‌آن چیزی‌که دردست مردم است بکلی از بین رفته است امروز شما بروید ببینید این بیچاره های بدبخت‌آن کشاورزیکه در دهات زندگی میکنند وآب شور می خورند وضعیتشان چیست؟ باور بکنیدکه یك نمدپاره ندارند ، باوربکنید یك چیزیکه توپش آب بخورند ندارند وبنده میخواهم باین قناعت بکنم‌که عرض کنم ا ربودجهٔ این کشوردرسال ۱۳۱۹ به ۳۶۱میلیون تومان رسیداین اشك دیدهٔ من‌و خون‌دل شماست .

رئیس - آقای ساسان هم میخواهندتوضیحی بدهند . بفرمائید .

ساسان - بنده میخواهم اینرا عرض کنم که در دستگاه حکومت دموکراسی آغاز حکومت دیکتاتوری باید از بین برود و نبایستی مطالبی هم گفته شود که غیرمنصفانی باشد، درضمن بیانشان‌آقای امیر تیمور فرمودند که اعلیحضرت سابق فلان مبلغ را دارند . بنده عرض کردم‌که اعلیحضرت سابق از **اموال موروثیشان این‌بخشش رانکردند عرض کردم** از اموال شخصیتشان نبود آقایانی که اینجا حضور دارند وتمام افرادیکه تماشاچی‌هستند ، بیدانندفجایع حکومت سابق را وبرای العین دیده‌اند دربین همین آقایانی‌که درمجلس تشریف دارند آقای قوادیان ، آقای امیر جنك ، آقای دکترمصدق ، به بینیدچقدر صدمه خوردند وچه صدماتی دیدند اگر آقایان‌مثل بنده شش ماه تحت‌تعقیب دیوان حرب قرارمیگرفتند بندهٔ قاضی رتبهٔ هفت قضائی را ششماه مثل یکنفر جانی تحت تعقیب قرار دادند اگر ایشان هم یکماه در زندان بودند این مطالب خالی از منطق وخالی از حقیقت را درمجلس شورایملی که نماینده ومظهر قوهٔ مقننه وقوهٔ مشروطیت وحکومت مشروطه ایران است اظهار نمیکردند این اظهارات شرم آور وقبیح است و هنوز خارجیها ما را باچشم پستی و حقارت نگاه میکنند ما باید امروز بدنیا اثبات کنیم در عمل که لیاقت آزادی‌و حکومت‌دکراسی را داریم اگر با این بیانات باز ما اینطور خودمان را معرفی کنیم یك‌هفته ، ده روز ، شش ماه ، یکسال دیگر یکنفر قلدر ، یکنفر نکره ، یکنفر آدم مزاحم متعدی را مثل‌پادشاه سابق دررأس این‌مملکت خواهندگذاشت وباز توی سرما خواهند زد (بعضی از نمایندگان - صحیح است) وبازهمان اوضاع تجدید خواهدشدچرا بایستی اینقدرحقیقت راکتمان کنیم وخودمان راگول بزنیم و خودمان را اغفال کنیم و بازی بدهیم ونام مشروطیت ونام مجلس روی این مجلس بگذاریم ؟؟ باید امثال آقایان امیرتیمور واین آقایان را زودتر ازاین‌مجلس‌بیرون کردوسلب‌مصونیت کردوتحت‌تعقیب قرارداد(زنك‌رئیس)هاشمی-این‌رانفرمائید،این‌عبارت صحیح نیست خارج ازموضوع‌است) آقای امیرتیمور باید بدانند که یکنفر وکیل نباید درمجلس یك چنین مطالبی را بگوید والا باید از مجلس بیرون برود (امیرتیمور- آقای‌ساسان‌بدانید که‌آقای‌امیرتیمور‌بتمام افراد شما اردنگی‌خواهدزد) (خندهٔ نمایندگان).

رئیس - این‌مطالب‌مربوط ببودجه‌نیست‌دعوای شخصی راکه نباید واردمطالب کرد ، آقای اردلان

اردلان - آقایان نمایندگان توجه بفرمایند (فرهودی - اول تکلیف اردنك را معلوم کنید بعد حرف بزنید) خنده وهمهمهٔ نمایندگان- زنك‌رئیس) آقایان نمایندگان باید توجه بفرمایند که‌مستخدمین دولت همه‌منتظرندکه ماحقوق آنهارا تصویب کنیم که‌بتوانند زندگی خودشان راکم‌و بیش اداره کنند واین مذاکراتی‌که‌شد بنده تصورمیکنم مربوطبلایحهٔ دودوازدهم نبود. آقای‌امیرتیمورنمایندهٔ‌محترم‌مطالبی رافرمودندکه بنده بااجازهٔ آقایان بطور مختصر در جواب ایشان توضیحاتی عرض میکنم و از آقایان نمایندگان‌محترم‌تقاضامیکنم‌که‌زودتر باین‌دودوازدهم رأی بدهند . موضوع اینکه فرمودند قانون اساسی وظیفهٔ نظارت کامل‌رادر دخل‌وخرج مملکت‌به‌آقایان نمایندگان داده است کاملا صحیح است و امسال هم دولت دراین قسمت کوتاهی نکرد و بطوریکه وعده داده بود صورت‌ریز بودجهٔ خودش‌رابه‌مجلس شورای ملی داد واز کمیسیون‌بودجه هم‌که‌بنده‌افتخار عضویت آنرا دارم گزارش بمجلس شورای ملی عرض شد (مهندس فریور - بامجال این‌را پنج مرتبه گفته‌اید) اجازه بفرمائید . بنده برای اینکه‌آقایان‌نمایندگان آن رأئی راکه میدهند مستحضر شوند که چیست در آنموقع‌پیشنهادی‌تقدیم کردم‌که‌خوبست‌صورت‌مجلس بودجه‌را چاپ‌بکندومنتشرو آقایان‌دراظلام ریزش‌دقت کنند وهر کدام نظری دارند اظهار بفرمایند ان‌را موافقت نکردنددرصورتیکه‌مانعی نداشت که‌اینصورت بودجه چاپ شودکه اقلام جزئش‌را بتوانند ببینند وهر نظری دارند بدهند وهر کدام رازائد میدانند تذکر بدهندکه درنظر گرفته شود . این راکه آقای امیرتیمور فرمودندکه بودجهٔ مملکتی ازسال ۱۳۰۶ که‌بیست‌و پنج میلیون‌تومان بوددرسال ۱۳۱۹به ۳۶۱ **میلیون‌تومان‌عوائدپیدا کردباید عرض کنم که‌یك‌قسمت** زیادی ازآن عوائد مربوط بانحصارهای‌بازرگانی بوده است . الان بودجهٔ مملکتی که بمجلس شورای ملی تقدیم شده است صدی شصت بودجه‌اش مربوط باهور بازرگانی وانحصار ها است و چهل در صدش بودجه عادی‌است بنابراین این‌اضافه بیشترش مربوط به بازرگانی است و عوائدی است که دولت در این سنوات اخیر درست کرده است یك مطالب دیگر هم هست . .

بعضی‌ازنمایندگان - اکثریت‌نیست.

(دراینموقع چند نفراز آقایان نمایندگان وارد مجلس شدند)

رئیس -بفرمائید، عده‌کافی شد ، اکثریت‌است.

اردلان - عرض بنده این بود این‌که ایشان فرمودند بودجهٔ مملکتی از ۲۵میلیون تومان به۳۶۱ میلیون ترقی پیدا کرده است یك قسمت آن مربوط بانحصارها وبازرگانی بوده است و این مسئله را هم بنده باید عرض کنم‌که از ۱۳۰۶ تا ۱۳۲۰ همیشه مجلس شورای‌ملی‌بوده وتمام این بودجه هائی که‌مرتب بالارفته عوائدش را مجلس شورای ملی تصویب کرده و هزینه‌اش را هم مجلس شورای‌ملی تصویب کرده است بنابراین یك چیزی نیست که ما بتوانیم امروز درآن‌بحث‌کنیم . نمایندهٔ محترم آقای امیر تیموریك اقلامی را ذکر فرمودندکه برای دولت ازحیث قندو شکروچای وتماش‌عوائدی‌حاصل‌شده وبالنتیجه‌اینطور نتیجه‌گرفتندکه کار مهمی برای مملکت نشده است درست است که یك عوائدی گرفته شده است ولی یك کار هائی هم برای مملکت شده است مثلا همان راه آهن سرتاسری که فرمودند نگاهداری شده‌است. اینکه فرمودندبیست میلیون تومان ازبانك‌ملی‌ایران اخیراً قرض‌شده‌است‌بنده‌این‌را قبول‌نمیکنم‌وتصورنمیکنم که‌این‌قضیه صورت‌واقعی‌داشته‌باشدزیرابانك‌ملی‌ایران مطابق اساسنامهٔ خودش نمیتواند بدون اجازهٔ مجلس شورای‌ملی پولی بدولت قرض بدهد . اینکه درآخر مذاکراتشان اعلام خطر فرمودند بنده‌خیلی‌خوشوقتم که خود آقای امیر تیمور عضو کمیسیون بودجه‌هستند وباید بادولت‌تشریك مساعی کنند که‌اگرخدای‌نخواسته اعلام خطری هم‌هست مرتفع بشود وبنده شخصاًمعتقد هستم‌که در تمام شئون اداری ماکاملا میتوانیم امور اداری خودمان را مرتب و منظم بکنیم و امیدوارم که انشاءالله اعلام‌خطری هم نیست ومامیتوانیم عوائد خودمان‌را وصول کنیم وزیادتراز آن‌هم خرج‌نخواهیم کرد و انشاءالله دست احتیاج هم پیش کسی دراز نخواهیم کرد.

بعضی‌ازنمایندگان - مذاکرات کافی‌است .

وزیردارائی (آقای اردلان) - بنده بدون اینکه‌وارد جزئیات مطالبی کذکرشد بشوم‌عرض‌میکنم که خطری متوجه مالیه مملکت ودولت نیست و بودجه ۱۳۲۴هم‌تهیه‌شده است وفردا (صصام. آقای‌اردلان مکلف‌بودید بودجه راتاآخربهمن بیاوریدچطورشده؟) اجازه بفرمائید بودجه حاضر است وفردا باپس فردا بنده به هیئت دولت پیشنهاد خواهم‌کرد وبعداز آنکه درآنجا مطالعه شدتقدیم مجلس شورای ملی خواهد شد . نسبت باموری‌گذشته هم بنظر بنده نبایستی‌اندر بدین بود بلکه کسانی که مصدرکار بوده‌اند درنظر نداشتندکه عمداً یك خطائی را درکارهائی که دست آنها بوده است مرتکب شوند وضمناً در آخرمطالبی عرض میکنم پیشنهاد دولت نسبت باین دودوازدهم‌یك قسمت دیگر هم‌دارد که مربوط باحتیاجاتی است که دولت دارد وبرای این است که درنقل و انتقالات که **درآخر سال مابه‌الاحتیاج است و تاآن عملیات نشود**

پرداختها دچار اشکال میشود آنهم از طرف آقای مخبر کمیسیون تقدیم شده و تمنا میکنم که آنهم در دنبالهٔ این راپرت مطرح شود.

رئیس - آقای هاشمی.

هاشمی - دو پیشنهاد رسیده است یکی از طرف بنده و یکی از طرف آقای فرهودی راجع بکفایت مذاکرات و بنده تقاضا میکنم آقای فرهودی توضیح بفرمایند.

رئیس - آقای فرهودی.

فرهودی - عرض کنم چیزیکه فعلا مطرح است در حقیقت اجازهٔ پرداخت $\frac{1}{12}$ است این جا بودجهٔ کل مملکتی که مطرح نیست و ما یك دوازدهم یا دو دوازدهم تصویب میکنیم اینست که بنده میخواستم عرض کنم آقایان توجه بفرمایند که مذاکرات کافی است واصل قضیه راهم رأی بدهید که آقای وزیر دارائی راحت بشوند (صحیح است)

دکتر رادمنش - بنده با کفایت مذاکرات مخالفم.

رئیس - بفرمائید

دکتر رادمنش - عرض کنم اولا بنده اعتراض دارم به هیئت دولت که این لوایح مالی مهم را همیشه مثل اینکه تعمدی در کار هست سعی میکنند در اواخر ماه بیاورند و ابتدفعه حتی افراط فرمودند ودر اوائل ماه بعد آورده اند و صحیح است که موضوع بودجه طرف توجه عموم افراد است ومورد ابتلاء عموم کارمندان است و کارمندان دولت منتظرند که یك ماه دوماه یا چند ماهی که پول قرض کرده اند بپردازند ولی مجلس شورای ملی هم یك وظیفه‌ای دارد بایستی در این قبل موارد نظریه خودش را راجع ببودجه کل مملکتی اظهار بدارد ولی متاسفانه در تمام عرض سال مرتبا یکعده مواد و تبصره های مبهم که هیچ از ارقام در آنها ذکری نشده است میآورند اینجا و ماهم بآن مواد و تبصره‌های مبهم رأی میدهیم البته این طرز رأی دادن برخلاف وجدان و برخلاف انصاف و برخلاف عقیده ملی ماست البته این پولها را بایستی با یك مذاکرات بیشتری اجازه داد که بدهند یك تبصره کوچك گاهی معنی چندین میلیون تومان را دارد بنده خواهش میکنم از آقایان اجازه بفرمایند در کلیات مذاکره بیشتری بشود شاید عقاید و نظریاتی هست که باید این جا تذکر داده شود که ممکن است دولت فعلی ودولت های بعد از این نظریات استفاده بکنند

رئیس - بنابراین رأی میگیریم آقایانیکه با کفایت مذاکرات موافقند قیام کنند (اکثر برخاستند) تصویب شد. شروع می کنیم به شور در مواد و اول رأی می گیریم بورود در شور مواد آقایانیکه موافقند قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد مادهٔ اول مطرح است آقای ثقة الاسلامی درمادهٔ اول صحبتی دارید؟

ثقة الاسلامی - خیر عرضی ندارم

رئیس - آقای امیر تیمور درمادهٔ اول فرمایشی داشتند؟

امیر تیمور - در ماده اول خیر

رئیس - آقای دکتر رادمنش بفرمائید

دکتر رادمنش - بنده بسیار متاسفم که معمولا اصراری است در مجلس که قبل از دستور کسی صحبت نکند بنده یك عرایض خیلی لازمی داشتم و در اینجا خیلی واجب بود که بعرض آقایان نمایندگان محترم برسانم متاسفانه اجازه داده نشد و خواهش میکنم اقلا در جلسات آتیه اجازه بدهید این وقایعی که در اصفهان وشیراز و بزد اتفاق افتاده است بعرض آقایان برسانم تا [illegible] چه مملکت مشروطه‌ای برای ما ساخته اند

راجع به بودجه بنده اصل ۲۰ قانون اساسی را اینجا برای آقایان قرائت میکنم در اینجا نوشته است (بودجهٔ هر یك از وزارتخانه‌ها باید در نیمهٔ آخر هر سال از برای سال دیگر تمام شده پانزده روز قبل از عید نوروز حاضر باشد) این قانون اساسی است بر طبق این قانون اساسی ما اینجا جمع شده ایم و ساده ترین حقوق نمایندگان اینطور از بین رفته است که ما از اول سال تا کنون مرتب در اینجا گفته ایم که بودجه تان را بیاورید با این حال متاسفانه همینطور می بینیم یك بودجه هائی میآورند سربسته ملاحظه بفرمائید این طرحی که اینجا هست یك رقم در آن نیست که معلوم باشد صد هزار تومان، یك میلیون تومان یا ده میلیون تومان است که ما رأی میدهیم یا اینکه قبالهٔ سر بسته مملکت را داریم رأی میدهیم این اصلا معلوم نیست و فهمیدن این مواد خودش متضمن یك تتبع علمی است که باید بروند تمام قوانین را که در عرض این ده بیست سال اخیر گذشته است، تمام بودجه ها را جمع کنند و این قضایا را تحقیق کنند و پس از تحقیقات زیاد تازه بیك ارقام موهومی خواهد رسید که تازه این طرح چندسطری را هم کسی نمیداند که متضمن چه ارقامی خواهد بود ما همیشه در تمام این دوره داده میکشیدیم که آقا ارقام را بیاورید بودجه را بیاورید ولی نیاوردند و کمیسیون بودجه هم حالا زحماتش را کشیده است یا نکشیده است بنده نمیدانم ولی این را باید عرض کنم که موقعی که کمیسیون بودجه را میخواستیم تشکیل بدهیم همه پروپاگاند میکردند که ما را جزء کمیسیون بودجه معین کنید وماهم سعی میکردیم که بهترین اشخاص را انتخاب بکنیم (صحیح است) ولی مثل این است که بوظایف خودشان عمل نکرده اند آقا این صحیح نیست بنده اعتراض میکنم باین قضیه این تنها تقصیر دولت نیست کمیسیون بودجه نباید بگذارد که بودجه بماند تا آخر سال و آنوقت یك طرح موهومی بیاورند اینطور بمجلس که هیچ معنی نداشته باشد

ملك مدنی - مجلس رد گردد

اردلان - ماوظیفه خودمان را انجام دادیم

دکتر رادمنش - در اینجا یك تذکراتی داده شده است راجع به بودجه مخصوصا بیاناتی که آقای امیر تیمور فرمودند چون این موضوع راجع به بودجه مملکت است و میشود تا اندازه‌ای در کلیات بحث کرد بنده بطور خلاصه یك عرایضی دارم و بعرض آقایان نمایندگان میرسانم. بنده خیلی متاسفم که تا کنون مجلس شورای ملی ایران راجع بدورهٔ گذشته قضاوت صحیحی نکرده است یعنی علنا محکومیت یا برائت آن را اعلام نکرده است بعقیده بنده و بعقیده تمام مردم ایران گمان میکنم که محکومیت آن دوره در مقابل تمام مردم ایران ثابت شده است و در این دوره هم حالا که ماهستیم نه تنها بایستی با اصرار و با افراط راجع به محکومیت دورهٔ سابق صحبت بکنیم و از لحاظ صدماتیکه ما متحمل شده ایم (صحیح است) و از لحاظ مصائبی که مردم ایران متحمل شده اند صحبت بکنیم بلکه باید از لحاظ سیاست جهانی هم صحبت کنیم و آن اصول دیکتاتوری را که مدت بیست سال در این مملکت بود تضییع کنیم و این تضییع کردن هم هیچ مربوط باعلیحضرت شاه فعلی نیست و اینجا نباید سوء تفاهم بشود کسی بشاه فعلی اعتراضی ندارد اعتراض بشاه سابق و بدستگاه سابق و باصولی است که در دورهٔ سابق حکمفرما بوده است. اگر ما بر خلاف سایر

ملل که همیشه مسئولین حوادث و مسئولین جنایات را مجازات میکنند ما مجازات نکنیم و تعریف هم بکنیم این علامت پستی اخلاق ما خواهد بود و این نشان میدهد که ما واقعا دارای رشد سیاسی و اجتماعی نیستیم بهمین دلیل است که روزنامه‌های خارجی اگر آقایان اطلاع داشته باشند در این روزهای اخیر یك مقالات بسیار توهین آمیزی نسبت بملت ایران نوشته اند (چند نفر از نمایندگان - اشتباه است) خیر آقا روزنامه منچستر گاردین را بخوانید که ترجمه اش هم در بعضی از روزنامه های ماشده است و همین حرفها است که انعکاسش از آن جاها درمیآید (جمال امامی علل دیگری هم دارد که مربوط بما است) عرض کنم البته اگر ما آن جنایات را تعریف نمیکردیم و مسئولین آن را هم مجازات میکردیم و با اقدامات آزادیخواهانه خودمان ثابت میکردیم که ما ملت ایران دارای رشد سیاسی هستیم بطور قطع اینطور با طرز توهین آمیز نسبت بمقدرات و نسبت بحکومتی که ما امروز داریم نگاه نمیکردند و چیز نمینوشتند تفاوتی که راجع به بودجهٔ کل کشور فرمودند بنده نمی خواهم بگویم که در این بیست سال اخیر در دوره سابق راه آهن کشیده نشده است هر عملی در اجتماع و اقتصاد جنبهٔ مثبت و منفی دارد البته این کار هم جنبه مثبتش خیلی ضعیف بوده است ولی جنبه های منفی آن بی اندازه زیاد بوده است بنده خودم را نمی خواهم مثال بزنم ولی آقایان خودتان ملاحظه بفرمائید ببینید که چه مظالمی در دورهٔ گذشته شده است و چگونه مردم بنان شب محتاج شده اند اگر از این تهران خارج شوید وارد شهرستانها بشوید ملاحظه خواهید فرمود و چنانچه بنده عرض میکنم باور کنید که کسی دارای پوشش نیست دارای دوا نیست برای مردم واقعاً نان سیاه بسختی تهیه میشود و این تنها کار یك روز و یك هفته یك ماه نیست اینها کار ده ها سال است (امامی - همیشه که اینطور نبوده اند) آقای امامی ممکن است بعد تشریف بیاورید حرف بمزنید. (امامی - بلد نیستم) ممکن است ترکی بفرمائید (خنده نمایندگان) عرض میکنم چندین سال است بطور قطع وضع مردم روز بروز بدتر شده است در صورتیکه بیست سال قبل بمراتب بهتر از حالا بوده است (صحیح است) فلان کشاورز حتماً گاوی و گوسفندی ومرغی داشته است ولی در این بیست ساله بکلی شیره اش را کشیده اند وبکلی از بین رفته است و صرف یك آپارتمان هائی کرده اند که اینها هم برای مردم نان نمیشود. حالا البته وضعیت بودجه در این موقع که اول اسفند است و کارمندان دولت همه منتظر هستند که بودجه تصویب شود و اگر ما امروز این را تصویب کنیم تازه شاید برای بیست روز دیگر بشهرستانها حقوق برسد بنده درماههای گذشته اطلاع دارم از حوزه انتخابیه خودم که پانزده روز بعد از تصویب دو دوازدهم تازه اجازهٔ پرداخت حقوق آنجا ابلاغ شد والبته این وضعیت کاملا اسباب زحمت است و بنده از آقایان وزرا درخواست میکنم که سعی کنند که بودجه سال آتیه لامحاله دچار این وضعیت نشود (صحیح است) این وضع بسیار بدی است و ما هیچ نوع تأمین اقتصادی نداریم ونه تنها باید بودجه تصویب شود بلکه باید یك نقشهٔ اینجا بیاورند که بالاخره معلوم شود که ماچه نقشهٔ اقتصادی داریم این بودجه که ارقامی ندارد و یك جملات مبهمی است که ما باید چشم روی هم بگذاریم وتصویب کنیم از ترس اینکه مبادا کسی گرسنه بماند. بقیه دارد

شماره ۲۰۹۱۲ ۱ر۱۲ر۲۳

مجلس شورای ملی

در اجرای برنامه تقدیمی و بمنظور مساعدت و کمك به روستائیان و رفاه حال آنان وایجاد همکاری نزدیکتری بین کشاورزان کشور از یك طرف و کشاورزان و دولت ازطرف دیگر درنظر گرفته شده که درتمام نقاط کشور انجمنهائی بنام انجمن‌های کشاورزی و حمایت روستائیان تشکیل وبرای تأمین منظورهای بالا شروع بکار نمایند. اینك طرح لایحهٔ قانونی که بدین منظور در ۲۶ ماده تهیه گردیده تقدیم واستدعای تصویب آنرا بقید یك فوریت مینماید

وزیر کشاورزی — نخست وزیر

بیات — **بیات**

قانون انجمنهای کشاورزی و حمایت روستائیان

انجمن های کشاورزی

مادهٔ ۱ - از تاریخ تصویب این قانون بمنظور پیشرفت امور کشاورزی وهمفکری وهمکاری کشاورزان کشور بایکدیگر و باوزارت کشاورزی در اصلاح و توسعه زراعت - دامپروری - آبیاری - دفع آفات نباتی و حیوانی - امور ساختمانی بهداشت روستاها - رفاه حال روستائیان وسایر مسائل مربوط بکشاورزی در هر شهرستان و درصورت لزوم درهر بخش انجمنی بنام انجمن کشاورزی تشکیل خواهد شد.

مادهٔ ۲ - انجمن کشاورزی بخش بر حسب اهمیت بخش و بتشخیص وزارت کشاورزی مرکب خواهد بود:

از پنج تا نه نفر عضو که دو نفر آنها نمایندگان وزارت کشاورزی وبانك کشاورزی خواهند بود و بقیه به ترتیبی که درماده ۵ ذکر میشود انتخاب خواهند گردید

تبصره - در صورتیکه بانك کشاورزی در بخش نمایندهٔ نداشته باشد بر تعداد نمایندگان که باید انتخاب شوند یکنفر افزوده میگردد.

مادهٔ ۳ - شرایط انتخاب کنندگان اعضای انجمن های کشاورزی بخش:

۱ - تابعیت ایران.

۲ - داشتن لااقل ۲۰ سال تمام.

۳ - داشتن سواد فارسی.

۴ - نداشتن سابقهٔ محکومیت جنائی یا محرومیت ازحقوق اجتماعی.

۵ - اشتغال بامور کشاورزی.

مادهٔ ۴ - شرایط انتخاب شوندگان اعضای انجمن‌های کشاورزی بخش:

۱ - تابعیت ایران.

۲ - داشتن لااقل سی سال تمام.

۳ - داشتن سواد فارسی.

۴ - نداشتن سابقه محکومیت جنائی یا محرومیت ازحقوق اجتماعی.

۵ - اشتغال بامور کشاورزی.

مادهٔ ۵ - طرز انتخاب نمایندگان انجمن‌های کشاورزی بخش بشرح زیر است:

۱ - در مرکز شروع باجرای این قانون یا تجدید انتخابات درهرده مالکین یا نمایندگان آنها باحضور معتمدین محل از کلیهٔ اشخاصی که در آن ده حائز شرایط لازم برای انتخاب کردن هستند در روز معین دعوت خواهند کرد که یکنفر از میان خود انتخاب کنند نمایندگانیکه باین ترتیب انتخاب میشوند بوسیله کدخدا به نماینده کشاورزی بخش معرفی خواهند شد.

۲ - نمایندگان دهات برحسب دعوتیکه از طرف نمایندهٔ کشاورزی بعمل خواهد آمد در روز معین در مرکز بخش حاضر شده و ازمیان خود عدهٔ لازم را برای نمایندگی انجمن کشاورزی بخش انتخاب خواهند نمود

تبصره - آئین نامهٔ مربوط بطرز انتخابات و موعد آنرا وزارت کشاورزی تنظیم و پس از تصویب هیئت وزیران بموقع اجراء خواهد گذارد.

مادهٔ ۶ - نمایندگان انجمن کشاورزی بخش برای مدت چهارسال انتخاب میشوند و سه ماه قبل از اختتام دورهٔ چهارسال انتخابات بشرح ماده ۲ تجدید خواهد شد.

نمایندگان دورهٔ سابق ممکن است مجددا انتخاب شوند.

مادهٔ ۷ - انجمن کشاورزی شهرستان مرکب خواهد بود از یك یا دوتن نماینده از هر بخش آن شهرستان به تشخیص وزارت کشاورزی و نمایندهٔ وزارت کشاورزی و نماینده بانك کشاورزی و یك تا سه نفر از کارشناسان کشاورزی بانتخاب وزارت کشاورزی.

مادهٔ ۸ - طرز انتخاب نمایندگان انجمن کشاورزی شهرستان بشرح زیر است:

۱ - در مواردیکه در بخشهای هر شهرستان انجمن کشاورزی بخش موجود باشد یك یا دو نفر نماینده انجمن کشاورزی شهرستان را اعضای انجمن کشاورزی هر بخش ازمیان خود یا از خارج انتخاب خواهند کرد

تبصره - نمایندگانیکه برای انجمن کشاورزی شهرستان انتخاب میشوند درصورتیکه از اعضای انجمن بخش باشد بعضویت انجمن کشاورزی بخش باقیمانده ونمایندگی آن انجمن را نیز در مرکز شهرستان خواهند داشت.

۲ - درصورتیکه انجمن کشاورزی بخش موجود نباشد طرز انتخابات نمایندگان انجمن کشاورزی شهرستان بترتیبی که در مادهٔ ۵ پیش بینی شده بعمل خواهد آمد.

مادهٔ ۹ - نمایندگان انجمن کشاورزی شهرستان برای مدت چهارسال انتخاب میشوند وپس از انقضای مدت چهار سال تجدید انتخاب برطبق مادهٔ ۸ بعمل خواهد آمد. و ممکن است از اعضای سابق انتخاب شوند.

مادهٔ ۱۰ - درهر سال یکمرتبه بنابدعوت وزارت کشاورزی ازهریك ازانجمن‌های کشاورزی شهرستانها یکنفر نمایندهٔ منتخب آن انجمن برای تشکیل شورای مرکزی کشاورزی در تهران حاضر خواهد شد شورای مزبور تحت ریاست وزیر کشاورزی یا معاون او تشکیل یافته و دربارهٔ مسائل عمومی کشاورزی کشور بهداشت اصلاحات مهمه زراعتی و دامپروری و بهبود حال کشاورزان مذاکره و تصمیم گرفته خواهد شد.

مادهٔ ۱۱ - وظائف انجمن های کشاورزی شهرستان و بخش بقرار زیر است:

۱ - اظهار نظر راجع باصلاحاتی که برای پیشرفت کشاورزی باید بعمل آید و بررسی درطرز اجرای آنها.

۲ - اظهار نظر دربارهٔ مسائل کشاورزی و لوایح قانونی که تماس باامور کشاورزی داشته و از طرف وزارت کشاورزی بآنها رجوع میشود.

۳ - دادن اطلاعات لازم بوزارت کشاورزی راجع بامور مربوطه.

۴ - بررسی و اقدام دربارهٔ پیشنهاداتی که از طرف کشاورزان دربارهٔ امور مربوطه باین قانون بانجمن کشاورزی میرسد.

۵ - همکاری با وزارت کشاورزی در اجرای برنامه های کشاورزی و کلیهٔ اقداماتی که برای پیشرفت کشاورزی - آبیاری - دفع آفات نباتی و حیوانی - بهداشت و رفاه حال روستائیان باید بعمل آید.

۶ - تشکیل نمایشگاه ومسابقه های کشاورزی وتشویق کشاورزان ودادن جوائز.

۷ - کمك درتهیهٔ آمار باوزارت کشاورزی.

۸ - اظهار نظر در بهای محصولات کشاورزی وپیشنهاد بوزارت کشاورزی.

۹ - تنظیم گزارش سالیانه راجع باقدامات انجمن وتسلیم آن بوزارت کشاورزی.

۱۰ - تهیهٔ گزارشهای مرتب راجع بوضع محصول های کشاورزی شهرستان وارسال آن بوزارت کشاورزی

۱۱ - تشکیل شرکتهای تعاونی تولید و مصرف و مختلط ازقبیل:

شرکت ماشینهای کشاورزی وشبار.

شرکت لبنیات.

شرکت تولید محصولهای کشاورزی.

شرکت تأمین مصارف روستائیان.

شرکت فروش محصولهای کشاورزی.

شرکت خشکبار.

شرکت آبیاری وترمیم قنوات ومجاری آب.

شرکت گله‌داری وبیمهٔ تلفات دامی.

شرکت پشم وپوست.

شرکت دامپروری.

شرکت هائی بمنظور دادن وام بکشاورزان و تأسیس صندوقهای روستائی.

شرکت تهیهٔ کودهای مصنوعی.

شرکت باربری.

۱۲ - انجام وظایفی که برای وحمایت روستائیان در این قانون و آئین نامه‌های مربوط بعهدهٔ انجمن محول میگردد.

حمایت روستائیان:

مادهٔ ۱۲ - وزارت کشاورزی مکلف است مؤسسهٔ بنام سازمان حمایت روستائیان تأسیس نماید.

مادهٔ ۱۳ - کلیهٔ روستائیانی که قدرت کار سنگین زراعتی ندارند اعم از زن و مرد و همچنین کودکان روستائیان یتیم وروستائیان کثیر الاولاد تحت سرپرستی سازمان حمایت روستائیان قرار میگیرند.

تبصره - تهیهٔ موجبات ازدیاد درآمد روستائیانی که موارد فعلی آنها کفاف معاششان را نمیدهد بوسیله

اجرای قانون عمران و قوانین دیگری تأمین خواهد شد .

مادهٔ ۱۴ ـ سازمان حمایت روستائیان موظف است در هر دهستان لااقل یك دبستان روستائی بنا نماید وسائل آموزش و پرورش کودکان روستائی را وزارت فرهنك طبق قانون تعلیمات اجباری فراهم خواهد نمود .

مادهٔ ۱۵ ـ سازمان حمایت روستائیان موظف است در هر دهستان لااقل یك پست بهداشتی تأسیس و ساختمان و پزشك و دارو و سایر لوازم آنرا باتشریك مساعی وزارت بهداری فراهم نماید .

مادهٔ ۱۶ ـ سازمان حمایت روستائیان بایجاد وسائل تفریح ثابت یا سیار که بیشتر جنبهٔ تعلیماتی داشته باشد از قبیل ، نمایش فیلمهای مربوط بزراعت وغیره برای روستائیان اقدام خواهد نمود .

مادهٔ ۱۷ ـ سازمان حمایت روستائیان بوسیلهٔ هیئت مدیره انتخاری که از طرف هیئت دولت تعیین و بموجب فرمان همایونی منصوب میگردند اداره خواهد شد و از لحاظ مالی و استخدامی تابع مقررات مخصوصی است که بموجب آئین نامه هیئت وزیران تعیین میگردد .

مادهٔ ۱۸ ـ سازمان حمایت روستائیان برای انجام وظایف خود از کارمندان وزارت کشاورزی و سایر کارمندان دولت در شهرستانها و انجمن های کشاورز طبق آئین نامه مخصوص استفاده خواهد نمود .

مواد مختلفه :

مادهٔ ۱۹ ـ درآمد انجمن های کشاورزی و سازمان حمایت روستائیان از محل های زیر تأمین خواهد شد :

۱ ـ سه درصد از کل محصول هر ده که قبل از تقسیم بین مالك و کشاورز بوسیله نماینده مالك و کدخدا جمع آوری و تحویل کدخدای محل شده و صورت آن پس از جمع آوری محصول بانجمن بخش کشاورزی داده خواهد شد .

۲ ـ سودی که از سرمایه مصرف نشده عاید می گردد .

۳ ـ کمکهای مالی که از طرف مالکین و کشاورزان و بنگاهها و اشخاص مختلف میشود .

٤ ـ کمکهائی که بنگاه کل آبیاری بموجب مادهٔ ۸ قانون اجازه تأسیس بنگاه از محل درآمد های خود خواهد نمود .

٥ ـ قسمتی از وجوهیکه بابت حق داوری یا کارشناسی (در مواردیکه انجمن های کشاورزی داور یا کارشناس واقع میشوند) دریافت میگردد .

٦ . درآمد مؤسسات هنرهای روستائی و کارهای دستی که برای حمایت روستائیان تأسیس میشود و همچنین درآمد نمایشگاههای کشاورزی و مسابقه ها وغیره

تبصره ـ بودجهٔ سازمان حمایت روستائیان را هیئت مدیره سازمان و بودجهٔ انجمن های کشاورزی را هر یك از انجمن ها بوزارت کشاورزی پیشنهاد و پس از تصویب بموقع اجرا گذاشته خواهد شد .

مادهٔ ۲۰ ـ درآمد سازمان حمایت روستائیان و انجمن های کشاورزی از هر شهرستانی که وصول میشود باید بمصرف همان شهرستان برسد .

مادهٔ ۲۱ ـ صورت جمع و خرج سالیانهٔ انجمنهای کشاورزی و سازمان حمایت روستائیان در ظرف سه ماه اول سال بعد بوسیلهٔ وزارت کشاورزی تهیه و منتشر

سئوالات آقایان نمایندگان

ریاست محترم مجلس شورای ملی

خواهشمند است بآقای نخست وزیر اطلاع فرمائید که برای جواب این سئوال در مجلس شورای ملی حاضر شوند :

از مدتی باین طرف در راه اصفهان وقایع و حوادثی روی داده و دنباله آن اکنون ادامه دارد که از نظر سرایت هرج و مرج بحوزه انتخابی اینجانب (شهر کرد و بختیاری) بسیار زیان آور است و ممکن است آتش ناامنی بدان نقاط نیز بطوری سرایت کند که جلوگیری از آن محتاج باقدامات شدید و عواقب وخیم باشد آقای نخست وزیر بعرض مجلس برسانند که برای استقرار امنیت و اعادهٔ آرامش در اصفهان چه اقدامی کرده اند .

صمصام نمایندهٔ بختیاری

اخبار مجلس

کمیسیون دادگستری

کمیسیون دادگستری ساعت ٦ بعدازظهر روز دوشنبه ۳۰ر۱۱ر۲۳ باحضور آقای وزیر دادگستری و بریاست آقای بهبهانی تشکیل شد و لایحهٔ مربوط بمجازات زندانیان متخلف و امور زندان مطرح گشت و پس از مذاکرات مفصلی قرار شد در جلسه آینده بادقت بیشتری لایحه مزبور بتصویب برسد .

ادارهٔ کمیسیونها

تبصره ـ وزارت کشاورزی در کلیهٔ امور سازمان حمایت روستائیان و انجمن های کشاورزی حق بازرسی و نظارت دائمی خواهد داشت .

مادهٔ ۲۲ ـ انجمنهای کشاورزی و سازمان حمایت روستائیان دارای شخصیت حقوقی بوده و از مزایای آن مطابق قوانین جاریه استفاده خواهد نمود و انجمنهای کشاورزی میتوانند در امور کشاورزی داور یا کارشناس واقع شوند .

مادهٔ ۲۳ ـ نمایندهٔ از طرف انجمنهای کشاورزی هر شهرستان برای عضویت شورای عمران انتخاب خواهد شد .

مادهٔ ۲۴ ـ منظور از کمیتهٔ کشاورزی مذکور در ماده ۱۹ قانون مالیات بر درآمد انجمن کشاورزی می باشد .

مادهٔ ۲۵ ـ آئین نامه اجرای این قانون بوسیله وزارت کشاورزی و وزارت فرهنك و وزارت بهداری تنظیم و پس از تصویب هیئت وزیران بموقع اجرا گذارده خواهد شد .

مادهٔ ۲٦ وزارت کشاورزی مامور اجرای این قانون خواهد بود .

دورهٔ چهاردهم قانونگزاری

شمارهٔ ۲۷

بتاریخ ۲۹ر۱۱ر۳۲۳

گزارش از کمیسیون بودجه بمجلس شورای ملی

لایحهٔ شمارهٔ ۳۰۷۲۷ دولت راجع باعتبار دو دوازدهم هزینهٔ مملکتی برای دو ماههٔ بهمن و اسفند ۱۳۲۳ در کمیسیون بودجه با حضور آقای وزیر دارائی و سایر آقایان وزراء مطرح نظر باینکه ماه دهم سال بپایان رسیده و هزینهٔ ضروری کشور و همچنین حقوق کارمندان دولت باید پرداخت شود لذا کمیسیون برای تسریع در تصویب این لایحه فعلاً گزارش دو مادهٔ اول آنرا تقدیم مجلس شورای ملی مینماید که مورد تصویب واقع و البته گزارش بقیهٔ مواد لایحهٔ مزبور هم با اصلاحاتی که در نظر گرفته شده است تقدیم خواهد شد .

مادهٔ اول ـ بوزارت دارائی اجازه داده میشود کلیهٔ حقوق و هزینه های مستمر و غیر مستمر دو ماههٔ بهمن و اسفند ماه ۱۳۲۳ را برطبق مادهٔ اول قانون مصوب ۳۰ آذرماه ۱۳۲۳ پرداخت نماید .

پرداختهای مزبور طبق قانون بودجهٔ ۱۳۲۲ و آنقسمت از قانون متمم بودجهٔ همانسال که بتصویب رسیده و قانون متمم بودجهٔ سال ۱۳۲۱ و همچنین قانون و آئین نامه های کمك کارمندان دولت بعمل خواهد آمد .

تبصره ـ میزان اعتبار ماهیانه حقوق ۱۳۲۳ پاسبانان و سرپاسبانان با رعایت اضافه حقوقی که برطبق تبصره یك ماده واحده مصوب ۵ تیرماه ۱۳۲۲ داده شده بمأخذ اسفند ماه ۱۳۲۲ خواهد بود .

مادهٔ دوم ـ وزارت دارائی مجاز است نصف دیگر اضافه اعتبار مادهٔ ۳ قسمت کارگزینی (مربوط بمستخدمین خارجی که قانون استخدام آنها از مجلس شورای ملی گذشته است) منظور در بودجه های تفصیلی سال ۱۳۲۳ وزارت خانه ها و ادارات و بنگاههای دولتی را (که نصف آن بموجب مادهٔ دوم قانون پنجم بهمن ۱۳۲۳ تصویب شده) پرداخت نماید .

مخبر کمیسیون بودجه ـ فاطمی